

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין התגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- תתבונן בחסידים שבחודש חשרי
- מצבי שגרה ומצבי חירות
- הדמעות הצחיות
- לכבוש את העולם בחפילות:
- גאוונת בענה
- התורה הזמנית:
- הזון, הזרעה, והמשכן
- מקודש מקודש
- היחוד דשמיני עצרת
- הדרך לארץ ישראל
- אני יכול לדון נשמה?
- איך מתעלים מפחדים?
- הלכות תפילה בציבור א

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

חפה יתרה נודעת לנו שתהלה לאל אנו יודעים מהצדיק האמת

אשמוּרַת הַבְּקָר יוֹם עֶשְׂרֹן בְּרֵאשִׁית תִּקְרָא חַפֵּי עֲלֵי מַעוֹדֵי פֶאֶשֶׁר עֶבֶר עֲלֵי אַחֵר רֵאשֵׁי הַשְּׁנָה הַזֶּה בְּפֶרֶט בְּסֻכּוֹת וְהָאֱמֶת הוּא כֵּן, אֵךְ אֵעִי"ב יִדְעִי שֶׁגַם בְּכֹל פֶּעַם שֶׁעֶבֶר עֲלֵי מֵה שְׁעֶבֶר, כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וְנִלְיֵי עֲלֵי עֲבָדֶיךָ, הֵיךְ בְּכֹל פֶּעַם שְׁנֵיִים, גְּלִים הַתְּהוֹמֹת וְכִי וְכִי שְׁלֵא עֲבָדֶיךָ מַעוֹלָם. וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכֹל פֶּעַם דְּבָרִים חֲדָשִׁים בֵּין בְּטִיבוֹ בֵּין בְּעִקְוֵי ח"ו, וְגַם כֹּל זֶה מְדַה טוֹבָה מְדַבֵּר וְחֲסִדוֹ גָּבֵר עֲלֵי וְעָלֶיךָ גַּם כֵּן. וְעֲזַרְתִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּנִסְתָּלוֹתַי וְטוֹבוֹתַי וְנִסְוֵי שְׁבֹכֵל יוֹם וְבָכֵל עַתָּה עֲרֵב וְבָקֵר וְצִהְרִים, בְּפֶרֶט בְּיָמִים טוֹבִים קְדוֹשִׁים, בְּפֶרֶט בְּיָרֵךְ הָאֱתֵנִים שְׁאֵיתָן בְּמַצּוֹת הוּא חֲדָשׁ חֲשֵׁרִי הַקֹּדֶשׁ וְהַפָּרָא מֵאֵד שְׁחִיבֵי לִישׁוֹנוֹת נִמְלֵאוֹת, וְלִחְטֹךְ גַּם קִצְתָּ שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, וְלִשְׁבֵּ בְּסִפָּה בְּכֹל יוֹם וְלֵאחֹז בְּיָדֶיךָ מֵאֵנָה קִרְבָּא מִטָּה עַד, הֵם הָאֲתָרוֹג וְהַלֵּלֵב וְהַדָּס וְעֲרֵבָה הַקֹּדֶשׁ וְשֵׁם כָּל הַתְּנָאִים מֵאֵד, וְלִצְעָקָה הוֹשִׁעֲנָא הוֹשִׁעֲנָא בְּכֹל יוֹם, וּבְפֶרֶט הוֹשִׁעֲנָא רַבָּא, וְלִשְׁמֹחַ בְּשִׂמְיָה עֲצֻרֵת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה, וְהַלֵּל בְּכֹחַ הַרְאֵשֵׁי הַשְּׁנָה הַקֹּדֶשׁ וְהַשְּׁבֹב וְהַנְּהַרָא מֵאֵד שְׁחִיבֵי לְהִתְקַבֵּץ יַחַד בְּמִקּוֹם גִּיחִתוֹ הַקֹּדֶשׁ. אֲשֶׁרֵי שְׁחִיבֵי לֹדָה. וְהַלֵּל הוּא כֹחַ קְדֻשַׁת הַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁנִּלְפָּה כֹּחַ זֶה וְנִסְתָּק בְּכֹל זֶה עֲלֵי נִי גְדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם. וְכִמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּזֵהָר הַקֹּדֶשׁ שֶׁאֵלְמֵאלֵא תִמְלֵת הַצְּדִיקִים שְׁמִתוֹ שְׁמִתְפַלְּלִין עַל הַחַיִּים לֹא אֲתִמְנֵם עֲלֵמָא פְּרָעָנָא חֲדָא. וְחַפְּהָ יִתְרָה נֹדְעַת לָנוּ שֶׁתְּהִלָּה לֵאלֹהֵי אֲנֹי יוֹדְעִים מֵהַצְּדִיק הָאֱמֶת שְׁעוֹסֵק בְּתוֹקְנֵי עַם כֹּל הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי עִסְרָ אֲשֶׁר מִמּוֹת אֲבוֹתֵינוּ וְצַחַת כְּלָם יִגְן עֲלֵינוּ תְּמִיד אֲמֹן. כּוֹתֵב בְּדַמְעָה מְרִיב צִעֵר וְקָרִיב שׁוֹמְרָה, מִתְחַנֵּק וּמִתְנַפֵּץ בְּכֹל עַתָּה לְהַגְבִּיר הַשְּׁמִיחָה לְהַפְּךָ הַיָּלוֹן וְאַתְרָה לְשִׁשׁוֹן וְלִשְׁמִיחָה, נִתָּן מִבְּרַסְלָב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה ברורה ח"ב	דף היומי קדושין	ימי מוהר"ת
שבת	יג	יד	פט	קסה	עו	שבת
א	יד	טז	צ	קסז	עא	שבו
ב	טו	טז	צא	קסח	עב	שבו
ג	טז	טז	צב	קסח	עט	שבת
ד	יז	טז	צג	קסח	פ	שבת
ה	יח	יח	צד	קסה	פא	של
ו	יט	יח	צה	קסה	פב	שלא

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן רפ"ב

מה עושים במצב חירום?

שימו לב להבדל התהומי בין התגובה המקובלת בעולם למצבי חירום, לבין התגובה הכמעט טבעית שלנו כיהודים מאמינים.

יש מצב שגרה ויש מצב חירום. במצב שגרה, יש לכל אחד את סדר היום שהוא אוהב ורגיל אליו. שעות שינה, ושעות תפקוד. הוא יודע פחות או יותר מה הוא הולך לעשות מחר, ואיפה הוא מתעתד להיות. במצב חירום, הכל משתנה בבת אחת. פתאום שום דבר לא ברור, מתי לילה ומתי יום, איפה אני עומד להיות ומה אני מתכוון לעשות.

רוב בני אדם אוהבים את השגרה, את המוכר ואת הנח. ישנו מיעוט לא מבוטל, שדווקא אוהב לגוון, ולחפש כל פעם לשנות מעט פה או שם, כדי להוסיף צבע לשגרה האפורה. אבל אף אחד אינו אוהב מצב חירום. במצב שכזה, אין את השגרה המוכרת והנוחה, וגם אין את הפריבילגיה לבחור מה לשנות ובאיזה צבע. המצב, הוא זה שמכתיב, וזה בכלל לא נעים.

מי צריך שגרה

לכאורה. אולי בעצם לא.

האמת היא, ששגרה היא דבר שמתאים לבעלי חיים, או לאנשים חסרי מטרה ותכלית. הם כאן כדי לשרוד, והדרך הכי נוחה לשרוד, היא השגרה, מקסימום עם מעט צבע מידי פעם. לדידם, אין באמת הרבה הבדל מבחינה מהותית בין יום ראשון לשני, בין חורף לקיץ, ובין יום חול לשבת וחג. הכל אותו דבר. לא כן כאשר מדובר בנשמה יהודית, שנמצאת כאן לא כדי לשרוד אלא כדי לחיות.

חיים, שיש להם משמעות ויש בהם תוכן, חייבים להיות מגוונים ושונים. יום ראשון ויום שני, הם בכלל לא אותו דבר, ואפילו הבוקר והערב באותו יום אינם דומים, כל שכן ימים מיוחדים, כמו שבת, ראש חודש, חגים, ולהבדיל ימי תענית וימי אבל. יהודי שואל את עצמו כל יום מחדש: איזה יום היום, מה התאריך, האם אומרים תחנון או לא, ומה המשמעות המיוחדת של היום הזה. אחרת, חייו אינם חיים.

חיים של יהודי, הם חיים של שליחות ושל מטרה. הוא כאן כדי ליצור משהו, לחדש משהו, ולהביא לעולם צבע וגוון שמעולם לא היו לו. חיים שכאלו, מעצם טבעם מכילים אתגרים, והרבה. השגרה, והמצבים הרגילים, הם אויב חייו, כי הם משעממים ומרדימים, וחסר בהם את הלחוחות הכל כך חיוניות לנפש יהודית: לחלוחית החיים, היצירה, ההולדה והחידוש.

באמת, אין בחייו של יהודי שגרה. גם בימים 'כתיקונם', כשהכל זורם על מי מנוחות, יהודי שמחפש לחיות,

” בחייו של אברהם אבינו, לא היה כמעט רגע שקט, וספק אם היה יום אחד של שגרה. אבל לא היה בהם רגע שלא היה "חי".

חיים של נסיון

שימו לב להבדל התהומי, בין התגובה המקובלת בעולם למצבי חירום, לבין התגובה הכמעט טבעית שלנו כיהודים מאמינים. העולם, כשקורה משהו מזעזע, הוא עסוק מבוקר עד ערב, כדי להחזיר את המצב לקדמותו ובהקדם האפשרי, וגם חוקר כמובן מי אשם במחדל ואין מונעים את הפעם הבאה. קרי: המטרה היא שקט. ואם משהו הפך אותו, נעשה הכל כדי להחזיר אותו, ולדאוג שבפעם הבאה אף אחד לא יפך אותו. לא כן תגובתו של יהודי מאמין. התגובה ה'טבעית' שלו היא: ובכן, מה המסר? אם משהו קרה, יש כאן איזה דיבור, איזה מסר ואיזו תכלית. המטרה היא לא רק להחזיר את השקט, אלא גם ובעיקר להבין מה הייתה המטרה של אי-השקט, ואיך 'ביום שאחר' החיים יהיו יותר טובים מ'היום שלפני'. זה יהודי. הוא לא מתענג מהשקט אלא מהאתגר, והפרת השקט, אין אתגר מזמין ממנה.

בפרשה זו התורה מתחילה את סיפור חייו של אברהם אבינו, והיא מתמצצת אותם בשני מילים 'לך לך'. בחייו של אברהם אבינו, לא היה כמעט רגע שקט, וספק אם היה יום אחד של שגרה. אבל לא היה בהם רגע שלא היה "חי". עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו. כל פעם שהוא מצא לעצמו מקום, והחל להתמקם, הוא פגש נסיון נוסף. ולא רק שהוא לא ראה בהם 'הפרת השגרה' ו'מצב חירום', אלא אדרבה, אלו היו מקורות האנרגיה מהם הוא שאב את החיים.

(ע"פ ליקו"מ בהשמטה)

הדמעות הנצחיות

רבינו הק' הרי אמר לנו 'אלמלא רבי נתן לא היה נשאר ממני עלה שמות', וא"כ הרי רבי נתן הוא זה שצריך לפעול שלענין רבינו יהיה המשך קיום הלאה והלאה. לא רק שיתקיים בחיי רבינו, אלא שיומשך ויומשך עד ביאת משיח.

רבינו הרי אמר: 'ביני לבין משיח לא יהיה שום הבדל, אלא שאליו יצייתו ולי לא רוצים לציית', משיח יגלה את אותם העצות, משיח יצוה לקום בחצות, אז יקומו, משיח יאמר שצריך ללכת לשדה, אז ילכו לשדה. משיח יאמר שצריך לשמור על השלחן ערוך, קריאת שמע בזמנה ותפילה בזמנה, אז ישמרו.

זהו פשר בקשתו של רבי נתן לרבינו 'קשור אותי בשק שלך', כדי שאוכל לסבול כדי שיהיה בי את הכח להמשיך לנצח.

בתו של רבי נתן אמרה שסדר עבודת חצות לילה כפי שראתה אצל אביה בימי הרדיפות, לא ראתה אצלו קודם. רבי נתן היה יכול לעשות הרבה פעולות כדי להנצל, אבל הוא לא רצה לעשות מאומה: איני רוצה להיות רודף, אמר, אני רק רוצה להיות נרדף, ואכן כל ימיו ושנותיו היה רק נרדף.

רדיפותיו היה כה נוראות: היה לו חולי מעיים, ולמרות זאת היה הולך פעמיים בכל יום למקוה, פעם אחת לפני חצות ופעם אחת לפנות בוקר לקראת התפילה, המקוה היתה קרה, ומחמת שהיה לו חולי מעיים היה הבלן מרחם עליו ומסיק מעט את המקוה, שהרי לחולי מעיים הדבר מסוכן. כשנודע למתנגדים שהבלן מחמם מעט את המקוה עבור רבי נתן, זרקו אותו מיד מביתו, היתה לו דירה קטנה ליד המקוה, וזה היה באמצע החורף. הבלן נשאר בלי פרנסה בא לפני רבי נתן ואמר לו 'רבי נתן, הרי כל כוונתי היה לטובתכם, וראה מה שעוללו לי'. רבי נתן היה הרי עני ואביון, אמר לו רבי נתן 'שלח אלי את שני בניך ואני אגדל אותם'. שני בניו של הבלן ר' משה ור' זלמניו אכן גדלו והיו לשני צדיקים, גדולי עולם, הלא המה רבי משה ברסלבר ורבי זלמניו. כך אמר רבי נתן, זה מה שאני יכול לשלם לאותו בלן. מבינים אנו מעט את הרדיפות שעברו על רבי נתן.

כיצד נהיו 'תפילות' כאלה? 141 שנה שיהודים שופכים דמעות באלו התפילות, וזוכים להרהור תשובה, כיצד הם נהיו? מנהרות הדמעות של רבי נתן... כך יש בהם כח להשפיע לדורות הבאים.

לכבוש העולם בתפילות

הפשע מכניס כפירה באלים, ומחמת העונות שבידו, על כן בכל פעם שאדם נעמד להתפלל, תיכף באים עליו בלבלים וספיקות האם התפילות פועלות, והאם יש בכוחו לשנות את המציאות של הגזירה, לעומת הצדיקים הדבוקים תמיד בה', בניקל מתעלים להשגת ה'ע'ת רצון' - להשיג הרחמים הגדולים ופועלים הישועה.

א-א-

רביז"ל אמר (לקריס"ר ב): עיקר כלי זינו של משיח הוא התפילה, משיח יכבוש את העולם ללא שום אבק שריפה, רק על ידי תפילה.

א-ב-

משיח יכבוש את העולם ביחד איתנו על ידי שילמד אותנו להתפלל, ויחד עם התפילות שלנו יגלה מלכות ה' בעולם.

א-ג-

לשם מה צריך ללמד משיח להתפלל, והרי כל תינוק יודע לומר תהילים ולבקש רחמים, אלא שמהות התפילה הוא לא רק לבקש בקשות, העיקר לבקש מתוך אמונה ודבקות המחשבה במידות הרחמים של ה', כי כפי מה שמצליח לצייר את גדולת מידות הרחמים, כך באמת פועל ישועות, ומגלה מלכות ה' על ידי תפילתו, וזה צריך משיח ללמד.

א-ד-

אין צריך לחכות שמשיח יבוא בשביל שנתחיל להתפלל, הצדיקים הגדולים כבר גילו לנו אורו של משיח, ובכוחם יכולים אנו להתעורר לעסוק בתפילה בכח גדול גם כשאנחנו עדיין בגלות.

א-ה-

הצדיקים עצמם פועלים ישועות למעלה לא בזכות צדקותם, אלא בכח אמונתם וגודל השגתם ודבקותם במידות הרחמים (המסופר בטובא ודפרישא). וככל שאדם נדבק באותם הצדיקים המאירים את רחמי ה', כך באמת יכול לפעול ישועה כמו גדולי הצדיקים, וכפי שיכולים להעיד אותם אלפי בני ישראל המתבודדים ועוסקים תמיד בשיחה עם בורא עולם.

א-ו-

כפי שמתחזק האדם נגד מחשבות הכפירה, ומתגבר לחשוב מחשבות של אמונה, מחשבות רחמי ה', מחשבות של ביטול הטבע, ואין שום כללים של טבע הקובעים את הגזירה, כך יכול גם הוא לפעול ישועה גדולה.

א-ז-

הכח להתחזק במחשבות אלו תלוי בהתקשרות לצדיקים, שכפי התקשרותו להארת הדעת שלהם, ולהארת הגילוי האלקות שהצדיקים מגלים, כך באמת יכול לקבל כוחות לעמוד להתפלל ולשנות את הטבע, ולעשות אותות ומופתים.

א-ח-

גם בגזירות כלליות על עם ישראל, כמו מלחמות ושאר מרעין בישין ר"ל, יש לו להאדם להתחזק באמונה בעצמו שיש לו כח לפעול ישועות גדולות, ואל ירגיש קטן בעיני עצמו, כאילו אין בכוחו לשנות גזירות כלליות על עם ישראל. כי כל תפילה פועלת.

א-ט-

מי שפותח את עיניו יכול לראות ישועות גדולות בכל מלחמה ובכל עת צרה, וצריך לחזק את נפשו, שהנה ישועות אלו ייתכן שונעשו בכח תפילות של אנשים יחידים.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אסור מן התורה להקשיב ללשון הרע, שנאמר 'לא תשא שמע שוא'. גם נשים מוזהרות בלא תעשה זו. השומע לשון הרע עובר גם על איסור 'לפני עוור לא תתן מכשול', כי אם לא היה מקשיב לא היה המדבר מספר לשה"ר. ולכן אם יש הרבה שומעים (ואי אפשר למנוע את המספר או את השומעים ע"י תוכחה או שינוי הנושא) אינו עובר על 'לפני עוור'. אפילו אם אין דעת השומע להאמין ולקבל את הלשה"ר, אסור להקשיב ללשה"ר. אין חילוק באיסור שמיעת לשה"ר בין אם השומע קרוב למדבר או רחוק, או בין אם הוא קרוב לזה שמדברים עליו. כגון המספר לאב לשה"ר על בנו. ואם כוונתו לתועלת יתבאר להלן דינו. (קיצור הל' לשה"ר פ"ה סעיף ו)

כי כל אחד בעצמו, אי אפשר בשום אופן להמשיך האור, כדי שלא יזיק לו הרבי ה"ו, אבל ע"י כלל ישראל, יכולין לקבל האור במדה: אוצר היראה, מהלוקת ע"י

הליכות

שיחות ומנהגים

יצר טוב ויצר הרע

דומה יצר הרע פהר מפוש: דבר פעם מוהר"ב"ת עם אנשי טלומנו ובאמצע דבריו פרץ בבכי על עצם וגדל פה היצר הרע שנתנו ליצר הרע פה גדול מלמעלה, שיכול לצוד ברשתו כל אחד ואחד, גדול פקטן. ואפילו את הגדולים במעלה יש לו עצות היאך לתפוס ברשתו ובמצותו. ואין שום עצה ואין תבונה להנצל מחו הגדול, רק לצעק ולזעק ולהתפלל הרבה לה':

רבינו אמר: 'קשה וקבד על מלאך המוות להמית לבדו את כל בני העולם בגשמיית וברוחניית, ובגן העמיד לו עוזרים בכל מקום: הרופאים להמית בגשמיית, והמפורסמים של שקר להמית ברוחניית':

רבינו אמר: 'עם פעם לא מצליחים לפעול, וגם אם מצליחים פעם בדרך זה, אזי היו מצליחים בפעם האתה מהר יותר אם היו פועלים בטוב':

שיח שרפי קודש

על הגמרא (חגיגה ה'): 'האי צדיקא מרבין דמעביר במיליה מוסיפנא ליה'. הקשה רבנו: וכי מלאך המוות אוהב את התלמיד חכם, עד שמוסיף לתלמיד חכם שנים? ותנן: 'פי הנה אמרו תו"ל (יומא לה): "פינו שעברו רב שנותיו של אדם ולא חטא, מבטח הוא שלא יחטא עוד". על פן מוסיף לו מלאך המוות והיצר הרע שנתנו את התלמיד חכם, עוד שנים על שנותיו, כדי שלא יהי רב שנותיו ללא חטא, כדי שיכל עוד להטיא':

רבינו אמר: 'היצר הרע של הפלטרם הוא דבוק':

רבינו אמר: 'יצר הרע שונא יהודי פשוט, על פן מרדיק הוא לו איזה שגעון ורמקא לצלן':

לענין שאמרו חכמינו ז"ל (סוכה נב): 'צדיקים נדמה להם יצר הרע פהר, וישעים נדמה להם פחות השערה'. אמר מוהר"ב"ת, שהאמת הוא עם הצדיקים, אלא הרשעים מחמת שלא עמדו בנסיון, על פן נדמה להם פחות השערה, ואם אולי באמת

יין במתנה

שרבי אלחנן נשאר איתן בדעתו וסירב לקבל את המתנה בידעו כי אין באמת מנהג כזה... ר' יצחק פנה לדרכו, התחכם והשאיר את בקבוקי היין בחדר הסמוך על שולחנו של רבי אלחנן.

זהירותו המופלגת של הגאון החסיד רבי אברהם אלחנן ספקטור בעניינים שבין אדם לחברו, היתה מופלאה. הוא היה בבחינת 'ראשו מגיע השמימה' כשמוחו הכביר מכיל בקרבו את כל מכמני התורה, נגלה וסוד, פשט, דרש וחסידות, בעמקות נדירה שלא נראתה כמוהו, אך יחד עם זאת 'מוצב ארצה', רגיש לזולתו באופן מעורר השתאות, עד כי לא פעם זהירותו ורגישותו

כשנכנסו אליו מקורביו ראו אותו שוכב ומתייסר. מצד אחד הכבוד המבוזה, ומאידך שמעו אותו נאנח מעומקא דלבא:

"אוי לי שפגעתי ברבי יצחק, שהתכוון לטובה... וכי בשביל הנהגות שסילגתי לעצמי מותר לי לפגוע ביהודי ולדחות את מתנתו?!"

כיוון שנבצר ממנו לקום ממשכבו, שיגר איגרת קצרה בכתב ידו בה ציין בהתלהבות שהיין ששלח לו ר' יצחק משובח מאד, והוא מודה לו על מתנתו, ומבקש מחילה סליחה וכפרה על "שלא ידע על מנהג ירושלים על נתינת המתנה לחולה".

גאון במידות רבי אלחנן ספקטור זצ"ל (אוסף ברנד)

המופלגת הרימו גבות אצל סובביו.

מיום עמדו על דעתו ברח כמטחוי קשת מהכבוד והשררה, אך מאז הגיעו לארץ הקודש שנים ספורות לפני פרוץ השואה הנוראה - גברה בו הבריחה מפני שמץ 'פרסום' שבעתיים, הוא נס מנוסט-אימים מפני כל מה שריח גינוני 'כבוד העולם הזה' נודף ממנו. בהיותו רגיש כאמור לכבוד הזולת, לא פעם היה עליו להלך בין הטיפין, מחד - להישמר מכל משמר מפני היהורא וכל הדומה לה, ומאידך - לא לפגוע כמלוא הנימה בבר-ישראל.

הנה סיפור עם שרטוטי נפש ענוגים, שמספר ר' יצחק רוזנפלד:

"אחרי שעבר ניתוח במעי, נכנסתי אליו לביתו לבקרו. על-מנת לרומם את מעמד הביקור, הבאתי לו דורון, שלושה בקבוקים של יין משובח מעשי ידי. רבי אלחנן הרגיש בדקות אבחנתו, כי בקבוק יין איננו מוגדר כסיוע לחולה או דרך לשמחו, והוא חורג לכדי מתת של כבוד. כיוון שכך התנגד לקבל ממני את היין בטענת

'מה אני ומה חיי. ניסיתי לטעון כי כך הוא מנהג ירושלים, שנותנים מתנה בביקור חולים. אלא

זו לשון המכתב:

"ב"ה, יום ד' ר"ח סיון, כבוד ר' שמואל יצחק וויזניפלדל נ"י. אודיעך כי טעמתי את יינך בשבת קודש והנה טוב מאוד ומתוק לחיך תודה רבה לך. העיקר באתי בזה היות שנודעתי כי המנהג בעיר הקודש ירושלים כשבאים לבקר את החולה מביאים איזה דבר גם למתנה ואנוכי לא ידעתי ממנהג זה, וגם הייתי מצווה מפי הרופא שלא לשתות יין אף לקידוש ולהבדלה, ולכן סירבתי לקחת את הבקבוק יין. ויען שאני מרגיש שהיה לך חלישות דעת וצער ועלבון מזה, ואנוכי גרמתי את זה, ממילא, ובכלל עבירות שבין אדם לחברו שאף יום הכיפורים אינו מכפר עד שירצה את חברו, לכן הנני מפייע אותך ומבקשך שתמחול לי בלב שלם, אלחנן".

למוסר המכתב לר' יצחק ציווה רבי אלחנן כי יבקש מר' יצחק לקרוע את המכתב אחרי שיקראנו, ר' יצחק שהתרגש מאוד מהמכתב ויקר היה בעיניו אך מאידך חשש להמרות את פיו, התחכם וקרע את קצוות המכתב בלא לפגוע באותיות וכך נשתמר בידו.

(מקור: ספר 'גאון העונה' - תולדות הגה"ח רבי אברהם אלחנן ספקטור זצ"ל)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה רפ"ב - מאמר יא

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

ידע שמי שיכול לעשות אלו הנגונים, וכו', וצריך שיהיה בו בחינה גבוהה כזו, שעל ידי זה, יהיו כל הנקודות האבים אליו, ויהיו נכללין בו, ומי שיכול לעשות נגונים הנ"ל, דהינו שיכול לדון את כל אדם לפי זכות, אפלו את הקלים והרשעים, פי משתדל להפש ולבקש למצא בקבלם נקודות טובות פנ"ל, שעל ידי זה נעשין נגונים פנ"ל, זה הצדיק שאוחז במדרגה זאת, הוא יכול להיות חזן ושליח צבור, וכו'.

ידע שיש בכל דור ודור רועה, והוא בחינות משה, שהוא רעיא מהימנא, וזה הרועה הוא עושה משפן, ודע שתנוקות של בית רבן מקבלים הכל פיהם שאין בו חטא מזה המשפן, ועל פן התינוק קשמתחיל לקרות ולהכנס בתורה, הוא מתחיל מן "ויקרא אל משה" (מדרש רבא צו פרשה ז), שהוא אף זעירא פי "ויקרא" מדבר מגומר הקמת המשפן, שאז קראו השם יתברך והתחיל לדבר עמו מהמשפן, ועל פן משם מתחילין התינוקות, פי משם מקבלין הכל פיהם פנ"ל, ומשם מתחילין לקרות ולהכנס לתוך התורה:

ידע שכל הצדיקים שבדור כל אחד ואחד הוא בחינת רועה, פי בכל אחד ואחד יש בו בחינת משה, וכל אחד ואחד לפי בחינתו, הוא עושה בחינת משפן, שמשם מקבלין התינוקות הכל פיהם פנ"ל, וכל אחד לפי בחינתו, לפי בחינת המשפן שהוא עושה, כמו כן יש לו תינוקות שהם מקבלין משם, נמצא שיש לכל אחד ואחד מצדיקי הדור, סך תינוקות שהם מקבלין הכל פיהם ממנו, כל אחד לפי בחינתו פנ"ל, וכו'.

חזן ורועה העוסק בבניין המשכן

הנה אם נתבונן נראה שרבינו משתמש כאן בג' לשונות ועניינים, חזן, רועה, ובונה משכן, ומקשר את הדברים לעניין הקרבנות שהתינוקות של בית רבן מתחילים ללמוד כי הם טהורים ויבואו בטהורים ויתעסקו בטהורים, והנה בוודאי הדברים עמוקים ונוראים מאוד, אבל על כל פנים מתוך הבדלי הלשונות הנ"ל, ומתוך כללות המאמר, מובן שיש כאן כמה שלבים ודרגות במה שהצדיק עוסק להכניס את האדם אל הקדושה, כי החזן והש"ץ מכניס את האדם לעבודת התפילה שהיא שירות ותשבחות להש"ת, ע"י שמעורר את הטוב שבכל אחד ואחד, וזהו בחינת הכח של הצדיק לעורר כל אחד להסתכל בטוב שבו עד שיתעורר הניגון שנעשה מכל הנקודות טובות וע"י יכנס האדם אל הקדושה.

אבל כדי להכניס את האדם לקביעות הקדושה, נצרכת יגיעה גדולה מאוד, כי האדם הוא בעל בוירה, והבעל דבר מתגבר עליו כל הזמן להוציאו מהקדושה, ובעיקר ע"י שמחליש דעתו להתבונן רק בחטאיו ופגמיו ולא להתבונן בטוב הנפלא שיש בו, ולזה נצרך הארה מיוחדת של הצדיק שבונה את המשכן, היינו מקום לקביעות הקדושה, שע"י יכנס האדם לתוך הקדושה ויהיה קבוע בקדושה, וזה ע"י שיקבל את הארת האמת הזאת לידע שבאמת יש בו הרבה טוב.

יבוא טהורים ויתעסקו בטהורים

ועניין זה הוא בחינת המשכת ההבל לתינוקות של בית רבן, כי בוודאי אין הכוונה רק לתינוקות של בית רבן כפשוטו, שהרי ממילא יש להם הבל פה שאין בו חטא, אלא הכוונה בזה שמשם נמשך כח הארת ההבל פה שאין בו חטא לתינוקות, שע"י כל אחד ויכול לקבל הארה זו עד שיראה שבאמת יש בו הרבה נקודות של טוב שהם בבחינת הבל נקי וזך בלי שום חטא, וע"י יעלה מבחינת בהמה לבחינת אדם שזהו בחינת הקרבנות, כי באמת עיקר עבודת האדם הוא לעלות בכל עת מבחינת בהמה לבחינת אדם, אלא שעיקר המונע לזה הוא החלישות הדעת מהנפילות והפגמים, אבל ע"י שידוע האדם שבאמת הוא "טהור" כי יש בו בחינת הבל פה שאין בו חטא, ע"י הוא בבחינת יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים שיכול

לחידודא

לעיודד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

"והיה רץ בתוך העיר והיה צועק 'הוי הוי גיוואלד' והיו רצים אחריו כמו שרודפים אחר המשוגע" על מי נאמר? סיפור רבינו לר' יחזקאל

תשובה לחידה הקודמת:
איזה בנייה בימינו היא בכלל בוני מגדל בבל?
בתי ננסת שיש בהם דעות זרות, ושאינם מאמינים בחידוש העולם. ליקוטי הלכות, נוקי שנים ב, ג, ע"ש נפק"מ לחיים

הזוכה: נפתלי לייטנר, ביתר עילית
זכה בשובר זכיני ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

נקודות דעת שאתם חידשתם

ניתן לשלוח חידושים קצרים על התורה הזמנית, עד יום ראשון בשעה 19:00

לכבוד מערכת עלה לתרופה. מי שקצת מעמיק בתורה רפ"ב ומנסה ללכת עם התורה לעובדא ולמעשה, מגלה שההוראה הראשונה, היא שרבינו מורה לנו לצאת מתפיסת העולם שלנו, שהורגלה לראות רק שלמות והצלחות עולמיות כפי שהעולם מחנך.

רבינו קורא לנו להיכנס לחינוך שלו, שיהיה לנו מלמד טוב שעיקר הלימוד שלו בתורה זו, זה שתתחיל להתחבר לעבודת השם הפרטית שלך, תתחבר לנשמה שלך, ולקשר האישי שלך עם בורא עולם, ותתחיל לדעת להעריך כל נקודה טובה של חיבור שלך לקב"ה.

כי באמת כל מצוה זה אלוקות, לכן זה טוב אין סופי.

הסיבה שקשה לנו למצוא ולהאמין בטוב העצום הזה, היא שאנחנו מושפעים מדעות העולם שלא מתרגשים מאלוקות שזה מאוד רחוק, אלא רק מהצלחות גדולות הנראות לעין.

התפקיד שלנו זה לצאת מהלך הרוח שבחונך, ולהתחבר לנשמה.

מוהר"ת (ליקה"ל שבת ד') אומר שזה הפי' מה שהש"ת אמר לאברהם "לך לך" ודל':

וזהו שְׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם,

שְׁפָרְמוּ בָּזֶה לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם לְךָ לְךָ שֶׁפָּזְהוּ אֶת הָאָדָם שֶׁיֵּלֵךְ לְעִצְמוֹ.

כִּי עֵצֶם הָאָדָם מִה שֶׁנִּקְרָא אָנִי הוּא רַק הַנְּשֵׁמָה, וְכֵן לְשִׁמְדֵי בָרִים עִם הָאָדָם לִנְכַח וְאוֹמְרִים לוֹ "אֵתָּה" עֵקֶר הַנְּשֵׁמָה עַל הַנְּשֵׁמָה שֶׁהוּא עֵצֶם הָאָדָם כְּפִדְוֵעַ.

וְזֶהוּ שֶׁפָּזְהוּ הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם, לְךָ לְךָ שֶׁתֵּלֵךְ לְךָ לְעִצְמֶךָ.

הֵינִי לְמִקּוֹר נְשִׁמָּתָךְ שֶׁלֵּךְ הַלּוֹבֵךְ וְנִסְיָתָךְ וְכָל דְרָכֶיךָ בָּזֶה הָעוֹלָם, בְּכָל תְּכַוֵּן לְךָ לְךָ בְּעִצְמֶךָ הֵינִי לְמִקּוֹר נְשִׁמָּתָךְ שֶׁהוּא עֵקֶר עֵצֶם הָאָדָם שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ כַּ"ל.

וְזֶהוּ "מֵאֲרָבָה", מֵאֲרָבָה דִּיקָא. הֵינִי מֵתוֹךְ אֲרָצֵי וְנִשְׁמִיית שֶׁלֵּךְ לְאֵיזָה אֲרָצִיית וְנִשְׁמִיית שִׁדְדָת לְשֵׁם שֶׁנִּדְמָה לְךָ שֶׁנִּשְׁקָה לְצִאֵת מִשָּׁם. אֵךְ עַל פִּי כֵן אֵתָּה צְרִיךְ לְהִתְבָּרַךְ לִילָךְ מֵתוֹךְ אֲרָבָה דִּיקָא לִילָךְ לְךָ לְנִשְׁמָתָךְ וְכִי כַּ"ל.

וְזֶהוּ "וּמִמּוֹלֶדְתָּךְ" אֵיךְ שֶׁנּוֹלְדָתְּ בְּאֵיזָה גִּשְׁמִיית שֶׁנּוֹלְדָתְּ... אֵתָּה מְכַרָּח לִילָךְ מִמּוֹלֶדְתָּךְ דִּיקָא לִילָךְ לְךָ דִּיקָא כַּ"ל.

"וּמִבֵּית אָבִיךָ" שֶׁהָם הַמְּשִׁפְחָה וְהַשְׂכֵּנִים וְקוֹרְבָיו וְיִתְדוֹעֵיו שֶׁמִּגְדֵּל בְּיָהֶם, שֶׁגַם מֵהֶם יֵשׁ כְּפֹה וְכֹמֶה מִיְנֵעוֹת לְעִבּוּדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמוֹנְעֵים בְּכֹמֶה דְרָכִים, לְפַעֲמִים

וְהַמּוֹבֵן, שֶׁזֶה עֵיקֶר עֲבוּדַת הָאָדָם בְּעוֹלָם, לְצֵאת מֵהַסְתַּכְלוֹת הַטֵּבַע וְהַחִיצוֹנִית וְהַלֵּךְ הַרוּחַ שֶׁל עוֹלָם הַהַסְתֵּר, וְלִהְיוֹת לְשִׁמּוֹעַ אֶת קוֹל הַנְּשֵׁמָה, שֶׁאֵת קוֹלָה הַצְדִּיקִים מוֹדִיעִים לָנוּ, שֶׁבִּאֲמַת אֵתָּה אֲהוּב וְרַצּוֹי אֲצַל הַשִּׁי"ת וְכֵן נְקוּדָה טוֹבָה שֶׁלֵּךְ הִיא אֵין סוֹפִית, תִּשְׁמַח בָּהּ וְתוֹכֵל לִהְיוֹת קְרוֹב לַהֲשִׁי"ת וְלִהְיוֹת לְעוֹלָם הַתְּפִילָה וְלַעֲלוֹת מִדְּרַגָּה לְדְרַגָּה.

בִּימֵים אֵלו כוֹלֵם מְרַגִּישִׁים אֶת הָאֱמוּנָה, אֵדָם שְׁנוֹתָ לְדַעְתוֹ לְהִבְנוֹת מֵתוֹךְ דִּיבּוּרֵי הָעוֹלָם, וְהַלֵּךְ הַרוּחַ הַנוֹשֵׁב בַּחוּצוֹת, חַיִּי אֵינִם חַיִּים, וְנִכְסֵי הַחֲדוּדוֹת פְּחָדִים וְקוֹשִׁיּוֹת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שְׂמַחָה וְתוֹקָה מִה הִיא.

אֵין מִי שֶׁנִּכְנַס אֶל הַ"לֵּךְ לךָ" שִׁמּוֹעַ מִה שִׁישׁ לְנִשְׁמָה שְׁלוֹ לְסַפֵּר וְסוֹתֵם אֶת אוֹזְנוֹ לִיבּוֹ מִקּוֹל שִׁאוֹנָה שֶׁל רוּמִי, אֵזִי זוֹכֵה לְשִׁמּוֹעַ אֶת טוֹב ה' וְהַשְׂגַּחְתּוֹ, וְאֵת כָּל הַהֲרַחְבוֹת הַמוֹפְלְאוֹת בְּתוֹךְ הַצְרוּת, וְשִׁבְאַמַּת הַכֵּל הוֹלֵךְ לְסִיפּוֹר שֶׁל גְּאוּלָּה, וְאֵשְׁרִינוֹ שֶׁאֲנַחְנוֹ עִמּוֹ שֶׁל הַשִּׁי"ת, וְהוּא הַמְּנַצֵּחַ הָאֲמִיתִי שֶׁלָנוּ, וְאֵשְׁרִינוֹ.

י. בן לב. עיר העתיקה ירושלים

לעסוק בבחינת הקרבנות, להעלות כל דבר בעולם מבחינת בהמה לכחינת אדם שעיי"ז נבנה המשכן, [וזה בחינת רועה שנאמר בדרך כלל על בהמות, רועה צאן, כי עיקר בחינת הרועה הוא להעלות את הבהמיות וזה עצמו עיי"ז בחינת בניין המשכן וכנ"ל]. אמנם נצרך לכל זה אתערותא דלתתא מצד האדם שיחפש ויבקש נקודות טובות, הן באחרים והן בו, ועיי"ז יוכל לשמוע את הניגון הנ"ל של החזן, ואת ההארת הדעת של הרועה שבונה את המשכן.

ד' שלבים ומדרגות בעניין זה

נמצא שיש בעניין זה של הנקודות טובות ד' שלבים שהם ד' דרגות בכניסת האדם אל הקדושה, השלב הראשון הוא ההסתכלות בנקודות טובות של אחרים, שזה מעורר אצל האדם את האמונה והדעת שיש השראת השכינה בעולם עיי"ז הטוב שבכל אחד ואחד, ושבאמת אין לרע כח להסתיר את נקודת האור שיש בטוב, כי באמת כל טוב הוא מקום להשראת השכינה, וצריך להתייגע בזה ולהאמין בטוב שבכל אחד, שעיי"ז יוכל להאמין גם בטוב של עצמו, כי בתחילה הרע לא נותן לאדם להסתכל על הטוב, ועיי"ז שמתחיל להסתכל על הטוב שבאחרים, פותח את ליבו ודעתו להאמין בכל הטוב שבכל אחד ואחד גם אם הוא מכוסה ברע, כי אעפ"כ הטוב נשאר טוב, ואדרבא ככל שהרע גדול יותר, כן נקודת הטוב מאירה הרבה יותר, בבחינת שחורה אני ונאווה.

השלב השני הוא להתחיל לחפש את הטוב שבעצמו, אחרי שיודע להעריך ולהחשיב את הטוב, ולא להתפעל מכל הרע שמכסה ומסתיר אותו, עיי"ז יוכל לחפש ולמצוא את הטוב שבעצמו, כי בוודאי כל אחד מישראל הוא מלא טוב, אלא שהרע מסתיר ומכסה את כל הטוב, אבל אחרי שאדם התרגל להחשיב ולראות את הטוב, יוכל גם לראות את הטוב שבעצמו שבוודאי יש בו, ועיי"ז יוכל להיות בשמחה תמידית שזה עיקר העבודה.

השלב השלישי הוא לשמוע את הניגונים שנעשים מכל הנקודות טובות, כי כל נקודה ונקודה טובה הוא כלי של נגינה שביחד מרכיבים ניגון נורא ונפלא עד מאוד, שמתנגן בלב האדם ניגון של קירבה להש"ת, לידע שבאמת הוא תמיד סמוך וקרוב להש"ת, ודייקא מתוך כל הירידות עולה הניגון הנפלא עיי"ז כל נקודה ונקודה טובה, וזה ההארה שמקבלים מהש"ץ ההגון, שכל הנקודות תאבין אליו ונכללים בו, ואזי כשנכללים כל הנקודות יחד, נעשה מהם הניגון הנפלא והנורא הזה.

השלב הרביעי הוא בניית המשכן, שהוא ההארה שמקבלים מהצדיק שעוסק בזה, לידע ולהרגיש שהוא חלק מבניין הקדושה, והוא כל הזמן בתוך הקדושה, כי הבעל דבר מתגבר להכניס באדם הרגשה של ניתוק כאילו אינו שייך אל הקדושה מחמת עוצם ריחוקו ורוב פגמיו ופשעיו, אבל באמת כל אחד ואחד מישראל הוא חלק מבניית המשכן שנעשה עיי"ז הצדיק המופלג שעוסק בזה, וככל שאדם שומע את הניגון של הצדיק, עיי"ז הוא מקבל את הארת הדעת הזאת של בניית המשכן, לידע שמהטוב שבו נבנה בכל עת בניין המשכן דקדושה, שהוא ההשראת השכינה שיש בעולם, וכל נקודה ונקודה טובה הוא מקום להשראת השכינה והוא יסוד לבניית המשכן שבונה הצדיק המופלג, וכשאדם זוכה לקבל את ההארת הדעת הזאת, ידע תמיד שהוא בתוך הקדושה ולא יפול משום דבר שבעולם.

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה רפ"ב [ב]

טעם גן עדן

הצדיק אומר על כל נקודה טובה 'מקודש'

[א] כל מי שלומד תורה רפ"ב שואל תיכף, מהו המכוון של תורה זו, האם לחזק אותנו לשמוח תמיד בכל מצב על ידי שנמצא בעצמנו נקודות טובות, שאם כן למה מתחיל בתחילת התורה בכך שצריך ללמד זכות על כל אחד בכדי שיחזור בתשובה. האם יש קשר בין העניין שצריכים אנו למצוא זכות בכל אחד, בין העניין שצריכים אנו למצוא זכות בעצמנו בשביל לשמח את נפשנו.

ואמנם כבר בארנו במאמרים קודמים, שעל ידי שאדם מתרגל למצוא זכות בכל אחד ואחד ממילא יוכל להתחיל למצוא זכות גם בעצמו, למצוא את נקודת הקשר שלו להש"ת.

[ב] אך מתוך קשרי המאמר מתבאר גם שזהו גופא עבודת הצדיק שהוא מקיים את תחילת התורה למצוא בכל אחד נקודה טובה. כי בהמשך המאמר מתבאר שעבודת הצדיק לראות היכן התינוקות קוראים, כלומר שהצדיק הוא מעלה את השכינה על ידי שמוצא את הטוב בכל אחד מישראל ובכך משרה השכינה על עם ישראל, וכמבואר באריכות בליקו"ה השכמת הבוקר א', שזהו התכלית של עבודת חיפוש הנקודות טובות,

לעשות הקשר בין עם ישראל להש"ת על ידי שאנו מגלים את הקשר בזכות הנקודות טובות.

[ג] עבודה זו עושה הצדיק, שהוא יודע היכן כל אחד אוהז, וכל עסקו לתקן העולם ולהשרות השכינה, לא רק בשביל לחזק את נפשתינו שלא נהיה שבורים ועצובים, אלא בשביל לגלות אלקותו בעולם, והגילוי אלקות הוא על ידי שהוא מגלה את נקודות הקשר הקיימים בין כל אחד מישראל בזכות איהו מעשה טוב שעשה, לבין הש"ת.

[ד] ובזכות שהצדיק עושה זאת יש לנו הכח להתחיל לראות הטוב וממילא אנו יכולים להתחיל לעשות עבודה זו על עצמנו, למצוא בעצמנו נקודת זכות, וכך להיות תינוק שיש בו הכל פה שאין לו חטא, ולהתפלל בכוונה ובשמחה.

[ה] דומה העניין למצוות קידוש החודש, שכל עם ישראל היו מחפשים הטוב ואז היו הולכים לבית דין שהם אומרים מקודש מקודש, כי לולא הארת הצדיקים המקדשים כל נקודה טובה, אזי באמת אין לנו היכולת לראות הטוב באופן שיעורר הרחמים והקשר שלנו לה'.

היחוד הנורא של שמיני עצרת

האדים העולים מן הארץ, מזה נעשים גשמים, וכשיש מלחמות ושפיכות דמים, אזי נעשה מן האדים הנ"ל שפיכות דמים. וז"ש (יחזקאל לה) 'ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם', היינו בחינת אדים הנ"ל שעל ידם נעשה השפיכות דמים, וכן בכמה אומות, מצרים ועמון ומואב, כשנבא על מפתח נאמר שם 'בעת אידם' בחינת אדים הנ"ל וכו', כי הגשמים נעשין מן האדים, ועכשיו נעשה מן האדים ענין אחר דהיינו שפיכות דמים כנ"ל. וז"ש רבותינו ז"ל (תענית ח): 'בשעת גשמים אפלו גיסות פוסקות בו'. כי כשיש גשמים נפסקים הגיסות והמלחמות".

ויש לרמז למה שאירע ביום שמיני עצרת העבר שנשפך דם ישראל כמים רח"ל, כי הנה שמיני עצרת נקרא 'יום הגשמים' (כדאיתא בעבודת ישראל) כי הוא זמן תפלת גשם והזכרת גבורות גשמים, וזה לעומת גייסות ושפיכות דמים ח"ו כמבואר כאן, והכל כדי לתקן את היחוד עליון ולהשפיע כל טוב לישראל גשמי ברכה וגאולה שלימה, והגבורות יעוררו יום נקם שבלב.

והנה יום נקם בלבי פירשו רז"ל כי 'מלבא לפומא לא גלי' והיינו סודות ונסתרות התורה שלא גלה הקב"ה בפיו בתורה, וידוע כי ר' עקיבא זכה להשיג הנסתרות שבתורה מה שלא נתגלה למשה שנדבר בשכינה פה אל פה, ודוקא ר' עקיבא זכה להשיג זאת כי הוא שייך לנקמת ה' באדם שנהרג בעשרה הרוגי מלכות ומסר נקמתו להשי"ת כידוע בסוד אל נקמות ה', ומשם זכה לשורש תשבע"פ להשיג הדברים המכוסים בלב ולגלות תורה הגנוזה.

איתא בלקו"מ (קמא ר"ס): "כי יש עשרה הרוגי מלכות שמסרו נפשם על קידוש ה' בשביל יחוד קוב"ה ושכינתה כידוע, שעיקר היחוד ע"י מסירת נפש, והם ראו באותן הדורות שאי אפשר לתקן ולעשות יחודים למעלה כי אם ע"י נשמותיהם, ע"כ מסרו נפשם על קידוש השם, כי כשהנפשות עולות למעלה ע"י מסירת נפש, אזי הם הוזרים להשכינה כי משם יצאו, כי ישראל הם חלק אלוה ממעל ממש שהם חלקי השכינה ממש, בבחינת העמוסים מני בטן' (ישעיה מו). וכשהם חוזרים להשכינה אזי השכינה מתפארת 'חזי במה ברא קאתינא לגבך' (זוהר ויקרא י"ג). ואזי מתעורר השתוקקות עליון ונעשה יחוד כידוע, ולפעמים בא לצרך זה הריגה ח"ו שנהרגין ח"ו כמה וכמה נפשות מישראל כדי שיהיה יחוד ע"י נפשותיהם העולות למעלה, כי לפעמים צריכין אל היחוד הרבה נפשות מאד ח"ו, על כן בא הריגה ח"ו".

וראה עוד בלקו"מ (תנינא ס) "כשיש מלחמות בעולם, השכל מחייב שיהיה יקריות, כי נתעורר הקלה של קין' כי תעבוד את האדמה לא תספ תת כחה לך' (בראשית ד) ע"י השפיכות דמים שיש בעולם, כי קלה זו נאמרה על שפיכות דמים, כי האדמה היא חייבת בזה כשיש שפיכות דמים. כי הגשמים נעשין ע"י האדים העולים מן הארץ, כמ"ש (בראשית ב) 'ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה', כי מן

עומק הפרשה

הדרך לארץ ישראל

והגשמיית של זה העולם ומטומאת ארץ העמים, אלא כוללת את עשר מדרגות הקדושה עד לתכלית הקדושה בקודש הקדשים.

אברהם אבינו ראה שהשי"ת הניח אותו בטומאת ארץ העמים, והשתוקק לעלות ולהכלל בקדושת ארץ ישראל, ואכן הניח את מקומו באור כשדים ללכת לארץ הקודש, אבל לא היה יכול לידע את הדרך אשר יבוא שמה, ונתעכב בחרו, בראות השי"ת את חשק אברהם אבינו הורה לו את הדרך אשר יבוא לארץ ישראל, והוא עבודת הרצון.

כדי לזכות לבוא לארץ ישראל צריך לעורר את הרצון יותר ויותר, כמובא מדברי חז"ל 'כדי לחבבה בעיניו', ולכן לא אמר לו השי"ת היכן הוא מקום הקדושה, כעת עליו לצאת ממקומו ולהשתוקק לבוא לקדושה, לילך עוד פסיעה ועוד פסיעה, עד שיבוא אל מקום הקדושה.

לכן אף על פי שידע באמת שהקדושה היא בארץ ישראל כאמור, אבל את הליכתו הלך אברהם בלא שידע איך הוא הולך שמה, הוא הולך לפי מדרגתו וכוחו עד שיבא אותו השי"ת שמה.

(ע"פ לקו"ה ה' נט"י לסעודה ו, קו, והל שבת ז, עד)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמְמוֹלְדֹתֶיךָ וּמְבִיט אַבְיָךְ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ". 'לא גילה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו (רש"י): הקשו המפרשים הלא מיד נאמר 'ויצאו ללכת ארצה כנען', נמצא שיצאו מיד כדי ללכת לארץ ישראל (עיי' רמב"ן שם ועוד), ויותר הקשה בזוה"ק הלא כבר קודם לכן נאמר בסוף פרשת נח 'ויצאו אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם', נמצא שכבר היו בדרכם לארץ ישראל.

אך הענין מתבאר מתוך דברי הזוה"ק בפרשתינו (בראשית עח). שאברהם אבינו השיג את כל גבולות העולם, ובראותו את ארץ ישראל חקר בה והשיג שהיא יסוד העולם וענין אחר מכל מהות וארציית העולם, ומתוך כך עקר ממקומו לשבת בה, אבל בדרכו ראה שאינו יכול להשיג את שרשה ואת השר השולט בה, ומתוך כך עמד בדרכו וישב בחרו, עד שאמר לו השי"ת 'לך לך מארצך' וכו' עד שיבוא שמה.

ומבאר מזהר"ת כי ארץ ישראל היא תכלית מקום הקדושה, היא שונה לגמרי מהארציית

האם אני ראוי לדון נשמה?!

אחד הכלים החזקים ביותר לפני ולאחר כל העצות שצריך בחינוך, הוא עצם השיח ששני ההורים או כלל המחנכים האחראים על אותו ילד, מתאספים ומקדישים זמן לדבר על אותו הילד, או על בעיה מסויימת שיש לו. עוד לפני הפתרון עצמו, עצם השיחה ביישוב הדעת והקדשת תשומת לב מביא להסתכלות נכונה על הבעיה, וממילא גם לפתרון עצמו.

כמה שהדבר פשוט, אבל בהרבה מקרים שוכחים לעשות זאת, וכך פועלים במהירות ופזיזות, מחמת קוצר הרוח, וקוצר הזמן לשבת ולדון ביישוב הדעת. 'תשועה ברוב יועץ' - כאשר מדברים ומלבנים יחדיו ביישוב הדעת על הבעיה והקושי אפשר למצוא עצות מעשיות כמעט לכל דבר. וגם אם לא מצאו פתרון, עצם הדיבור והשיחה היא הפתרון.

אך למרות כל זאת שצריך להרבות ולדבר, יש מאוד להזהר באיזה אופן מתיישים לדבר ולשוחח, כי מצוי מאוד שיש כעס על הילד, או חוסר הבנה להתנהגות שלו, ואז צריך זהירות יתירה מאוד לדבר בכבוד על אותה נשמה יהודית, ולא לדבר בזלזול או בצחוק, אפילו אם אין אחד שייפגע מהדיבור המזלזל.

יש לזכור בכל אסיפה שכזו, שמתעסקים בנשמות ישראל, שהם גבוהות מאוד. אין לנו שום השגה בכל מה שנעשה עם נשמה ישראלית, הן בגלגולים קודמים והן בגלגול זה. איננו יודעים מה תיקונה בעולם, ואלו דרכים היא צריכה לעבור בעולם הזה עד שתגיע אל תכלית תיקונה.

ועל כן עצם הישיבה שמתיישים לדבר על יהודי יהיה מי שיהיה, מסוכן מאוד, אלא שבכל זאת, יש לנו תפקיד כהורים או כמחנכים לראות לפי ראות עינינו איך לחנכו, כי אין לדיין אלא מה שיענינו רואות, ועל כן מצווים אנו כן לדון ולדבר לפי מה שיש בכוחותינו לדון ולהבין מה צריך לעשות.

אבל דווקא מחמת שיש לנו החובה לדבר ולשוחח על אותה הנשמה, יש להזהר מאוד מאוד לדבר מתוך יראת שמיים, מתוך פחד, לזכור שמתעסקים כאן בנשמות יהודיות, ובוודאי לשים לב שלא לדבר בזלזול ולא לחקות ולעשות ליצנות מההתנהגות שלו וכו'.

רביז"ל מזהירנו ואומר (ליקו"מ סי' א' תנינא): "כשאדם יושב לדבר בחבירו זה בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא שהוא יושב ודן את חבירו. וצריך להזהר מזה מאוד, ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפוט את חבירו, כי המשפט לאלוקים הוא, כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפוט את האדם, כמו שאמרו חז"ל 'אל תדון את חבירך עד שתגיע למקומו', ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חבירו, כי אם השם יתברך שהוא מקומו של עולם".

בכל פעם שאדם מדבר מיהודי אחר, הוא עושה ופועל ממש את ענין ראש השנה שהוא יום הדין, ועל כן יש להזהר מאוד, איך לדבר על נשמה יהודית, לעורר זכות עליה, ולהבין שאינו יכול להבין לגמרי את מקומו.

מתחדשים

◆ מזל טוב! ביום שישי הבא, י"ט במרחשוון, יסיימו רבבות אלפי ישראל את מסכת קידושין במסגרת 'הדרך היומית' העולמית. מיד למחרת ביום השב"ק, נחל כולנו בלימוד מסכת בבא קמא, לקיים בדברי חז"ל "האי מאן דבעי למהוי חסידא, לקיים מילי דנזיקין". עם מסכת זו נצטעד בימי החורף הבע"ט, עד ימי אדר. יהודי יקר! בא והתחבר למתיקות התורה והצטרף גם אתה לחברך הקובעים עיתותיהם לתורה!

◆ התורה הזמנית: עקב חשיבותה היתירה של תורה ר"פ"ב - אזמרה לא לקי בעודי! בה אנו עוסקים כעת, נמנו וגמרו ראשי החבורות והמתיבתות העוסקים בתורה הזמנית - להמשיך בתקופה זו בלימוד תורה זו, ובכך אף להמשיך כף זכות על עם ישראל הזקוק לרחמי שמים מרובים בפרט בימים אלו (וכמבואר בתורה זו). הודעה על מעבר לתורה הבאה תבוא א"ה בהמשך.

◆ לא היה פשטם הזה: מכון 'אוצרות הנחל' מפרסם בזאת על מהדורת כ"ס מיוחדת ומפוארת לסדרת 'אוצרות הנחל', סדרה המחלקת בסדר יומי את כלל ספרי היסוד של רבינו ז"ל במחזור שנתו, כולל ספרי ליקוטי הלכות במחזור דו שנתי. כמו כן, סדר מיוחד לשנה מעוברת (כמו שנה זו) בו נלמד בחודש העיבור ספרי יסוד שלא נכללו בלימוד היומית. ציון, כי אלו המתחילים מחזור לימוד בימים אלו, יוכלו להשלים את הפער של חודש תשרי - בימי אדר השני. ספרי היסוד הכלולים במחזור השנתי: ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי תפילות, ליקוטי עצות, שיחות הר"ן, סיפורי מעשיות, ספר המידות, שמות הצדיקים, עלים לתרופה, שבחי הר"ן, חיי מוהר"ן, ימי מוהר"ן. וגם אם יתמידו בספרי יסוד לזכות להיות נעשה איש כשר באמת! אשירי האוכה ללמד ולהתמיד בהם הרבה! (חי"מ שמו).

יורל ע"י מכון עלה לתרופה
בבל ענין או להצטרפות למוניס בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערט נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

"וַיִּנְעַם ה' אֶת פְּרָעָה וְאֶת בֵּיתוֹ" כְּשֶׁלֶקַח אֶת שָׂרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵינוּ לְכַרְכָּה, כִּי עַל-יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיבָה דַּרְךְ הַנֶּחַל לְיִשְׂרָאֵל שֶׁבָּכַל מְקוֹם שִׁדְדֵינוּ בְּגִלּוֹת אֶפְלוּ בְּמִקְוֵמוֹת הַמְּטַנְפִים מְאֹד גַּם נֶשֶׁם יִבְקָשׁוּ וַיִּחְפְּשׂוּ בְּבַחֲנֵית אִי"ה, וַעֲיִיזוּ יַעֲלוּ מִשָּׁם. וְכֵן צָרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכֻלְלֵיּוֹת יִשְׂרָאֵל וּבְפִרְטֵיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ תְּמִיד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וְלִזְעַק בְּכָל עֵת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲנֵית "מִבְּטֵן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי" וְאֵל יִתְבָּרַךְ מִן הַצִּעְקָה וְהַבְּקָשָׁה לְעוֹלָם עַד יִשְׁקֹפֵה וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם: ליקוטי הלכות, נפילת אפיים ו, ט

יהלום

רק לכסף ולהשתוקק
ולצפות בכל עת לישועת
ה', כי לגדלתו יתברך אין
הקר:
משיבת נפש י"ז

מה עושים עם הפחד העובר בימים אלו על אנשי ארץ ישראל?

השם יתברך מנהיג את ארץ ישראל בדרך של נפלאות למעלה מהטבע. וכל מהות קדושת ארץ ישראל היא מהות של התגלות השגחה עליונה, וצריך לפתוח את העיניים לראות זאת, להתפעל מהנהגת ה' שמנהיג את העולם למעלה מדרך הטבע, ולעניינים האלו זוכים בזכות קדושת ארץ ישראל.

וענין זה מתבאר הרבה בספרי רביז"ל ומוהרנ"ת, עד כדי כך שרביז"ל מבאר שהדרגה השלמה של האמונה הוא להתעלות עד דרגת קדושת ארץ ישראל ששם אפשר לחיות בתוך הנהגה של למעלה מהטבע כמו שיהיה לעתיד לבוא (ליקו"מ ס' ז' - ס' ח' תנינא ועוד).

כי יש כמה דרגות באמונה, הדרגה הראשונה הוא עצם האמונה שה' מנהיג את העולם ומחדש בטובו את הבריאה, ומתוך אמונה זו מתעלים לדרגה שנייה של תפילה, כי האמונה שה' מנהיג את העולם מביא לידי תפילה, להתפלל על כל דבר מכה האמונה שאפשר לשנות הטבע, והתפילה

יחד עם האמונה מרומם את האדם לדרגה שלישית של 'ניסים' - להתפעל מניסים שהוא למעלה מדרך הטבע, בבחינת מה שכתוב 'ותהום כל העיר. כי כשהאמונה נעשית מוחשית בכח העסק בתפילה, מתרומם המח לחיות תמיד מתוך התפעלות ותמיהה מכל דבר בבריאה, לראות שם גדולת הנהגת ה'.

ועל ידי שאדם זוכה לאמונה, תפילה, התפעלות מניסים, אז זוכה האדם לקדושת ארץ ישראל, שהוא אמונה מוחשית ממש שרואים בה ארץ כל הגשמיות והאריציות הוא הנהגה ניסית למעלה מדרך הטבע.

ואף שאפשר לזכות לקדושת ארץ ישראל בכל העולם, אך בוודאי בארץ ישראל עצמו, אפשר לראות גם בזמנינו ארץ אנשי ארץ ישראל הדבקים בה, זוכים לחיות בהנהגה למעלה מהטבע, עם פחות חשבונות של טבע וכוחי ועוצם ידי.

ובימים אלו זוכים אנו שהשם יתברך מעביר אותנו נסיונות קשים, בשביל שנתעלה לדרגת קדושת ארץ ישראל, לחיות בשלווה ורוגע דייקא, ועל כן זהו הזמן להתחזק באמונה, תפילה, ניסים.

הלכה פסוקה

מאת הר"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

תפלה בציבור (א)

אפשר להספיק לסיים שמונה עשרה לפני קדושה, וב'מערבי' צריך לסיים שמונה עשרה קודם שיגיע הש"ץ ליהא שמיא רבא של הקדיש שלם שאומרים אחר התפלה.

(ב) אבל אם לא ניתן לסיים לפני הנ"ל [וכמובן שאסור למהר להתפלל שלא כדרכו בכדי להגיע לקדושה] - אסור להתחיל אז שמונה עשרה, וחיבים לתכנן את התפלה בכדי שיוכלו לשמוע אותם. וזאת אפילו אם בגלל זה מפסידים את התפלה בציבור! (ראה כ"ז בשו"ע קט טעמים א.ב. משנ"ב סק"ד וביה"ל לקדושה).

(ג) אכן מי שכבר שמע או עתיד לשמוע את הנ"ל - מותר לו להתחיל שמונה עשרה אף על פי שבגלל זה לא יוכל לשמוע אותם כעת. אך בהגיע הציבור למודים דרבנן אזי אם אין עומד בתחילה או בסוף ברכה, חייב לכרוע עמהם (משנ"ב ד ה).

אך דע שמי שהתחיל עם הציבור ומאריך בתפלתו ובגלל זה מפסיד עניית הקדושה וכו', שונה דינו ממי שהתחיל מאוחר, ויתבאר בעז"ה בהמשך.

במאמרנו הבאים נבאר איך להתנהג למעשה

ולמעשה לכתחילה יש להזהר ולהתחיל בשווה ממש עם הציבור, ואף אם בגלל זה יהיה צורך לדלג בפסקי דזמרא (וכמ"ש שם מהחז"א). וכל שכן דלאו שפיר עבדי שאין מתחילים בשווה מתוך רשלנות גרידא. ומי שבכל זאת נתאחר, וקשה לו להתמתן על מנין אחר, יש להשתדל להתחיל לפחות כל עוד שאוחזים הציבור בשלוש ברכות הראשונות. ואם גם זה אי אפשר, יש על מי לסמוך ולהתחיל להתפלל כל עוד שהציבור עומד בשמונה עשרה.

ב. אמנם הואיל וחיוב אדם לשמוע ולענות דברים אלו בכל יום, והם: קדושה, אמן של האל הקדוש, אמן של שומע תפלה. ברכו. וכן ארבעה קדישים בשחרית: של אחרי ישתבח, אחרי תחנון, אחרי אשרי ובא לציון, אחרי שיר של יום או עלינו. ובמנחה: קדיש שלפני התפלה וקדיש שאחריה. ובמערבי: קדיש לפני שמונה עשרה וקדיש אחרי התפלה. וכן כשמנצאים עם ציבור שכורעים ב'מודים דרבנן' חייבים לכרוע עמהם. ולכן:

(א) מה שאמרנו שאפשר להתחיל שמונה עשרה שלא בשווה עם הציבור - הוא רק אם

המאחר להתחיל שמונה עשרה עם הציבור - איך צריך להתנהג

א. י"א שרק מי שמתחיל עם הציבור יחד ממש, אז נחשב כתפלה בציבור. אבל מי שלא התחיל בשווה עמהם, נחשב רק כתפלה 'עם הציבור', שהיא רק יותר מעולה מתפלה ביחידות אבל לא כ'תפלה בציבור' (בפרמ"ג קט א"א ב, והביאו בביה"ל ר"ס קט, שאפשר שאינו תפלה בציבור גמורה. וכ"מ בלבושי שרד סו יא. ובמשנ"ב סו לה כתב 'דאוי להתחיל עם הקהל בשווה'. וביד אליהו, הגולר ו בהערה, ובעמודי אש ג ז, פסקו שאינו תפלה בציבור. ובתשובות וכתבים להחז"א לה, שיש לו רק 'זכות הציבור'. וכ"מ בארחות רבינו א קנט). וי"א שכל עוד שהציבור מתפללים שמונה עשרה, אזי כל מי שמצטרף עמהם, נחשב כתפלה בציבור (פרי תבואה סח. והביאו גם במגן גבורים אף המגן צ טז. מעט מים כא ד"ה ואף על גב דנוכל. אגרות משה או"ח ג.ד. הליכות שלמה תפלה ח ז, ויש לעשות כן אף יצטרך לדלג בפסוד"ז. ובאז נדברו ד טז. ת, מא ובהמשטות, לכתחילה צריך שיעמוד בשווה עמהם, אבל בדיעבד נחשב תפלה בציבור. ובבאר משה ד יא כתב שדוקא אם הציבור עדיין הם 'בברכה ראשונה' ואולי אף בג' הראשונות).